

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/105/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112232784
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112232784.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Jarmily Pogranovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova ul. č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, zastúpená advokátom a konateľom Doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., proti odporkyni: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 5C/536/2012-51 zo dňa 25. novembra 2013 takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Topoľčany ako súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy vo veciach vedených pod sp. zn. 5C/536/2012 (EX 15335/2010, povinný H. O., majetková škoda 2.464,59 Eur + nemajetková ujma 492,92 Eur), 5C/537/2012 (EX 12 695/10, povinný D. I., majetková škoda 1.448,06 Eur + nemajetková ujma 289,61 Eur), 5C/538/2012 (EX 2630/10, povinný H. O., majetková škoda 4.666,09 Eur + nemajetková ujma 933,22 Eur), 5C/539/2012 (EX 130/11, povinný U. U., majetková škoda 1.914,38 Eur + nemajetková ujma 382,88 Eur), 5C/540/2012 (EX 8817/10, povinná W. D., majetková škoda 3.009,22 Eur + nemajetková ujma 601,87 Eur), 5C/542/2012 (EX 6387/11, povinný P. Q., majetková škoda 9.420,24 Eur + nemajetková ujma 1.884,05 Eur), 5C/544/2012 (EX 8054/10, povinná P. F., majetková škoda 8.878,47 Eur + nemajetková ujma 1.775,69 Eur), 5C/545/2012 (EX 6970/12, povinný X. D., majetková škoda 3.091,75 Eur + nemajetková ujma 618,35 Eur), 5C/548/2012 (EX 12758/10, povinný H. M., majetková škoda 1.355,82 Eur + nemajetková ujma 271,16 Eur), a 5C/549/2012 (EX 4079/10, povinná O. O., majetková škoda 125,-Eur + nemajetková ujma 628,80 Eur), ktoré boli spojené na spoločné konanie pod sp. zn. 5C/536/2012, keď súčasne o trovách účastníkov voči sebe navzájom rozhodol tak, že odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil s poukazom na obsah podaných návrhov navrhovateľa, obsah vykonaného dokazovania (predovšetkým na pripojené exekučné spisy Okresného súdu Nitra), vyjadrenia účastníkov, citované ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (§ 3 ods. 1 písm. d/, § 3 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 19 ods. 1) a citované ustanovenia zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok - § 44 ods. 1 a 2 tým, že návrh navrhovateľa nepovažoval za dôvodne podaný, pričom odporkyni majúcej vo veci plný úspech v konaní náhradu trov konania podľa § 142 ods.

1 OSP (Občianskeho súdneho poriadku - zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov) nepriznal z dôvodu, že jej žiadne trovy nevznikli a žiadne si ani neuplatnila. V dôvodoch odôvodnenia poukázal na to, že:

- navrhovateľ podal návrh na predbežné prerokovanie svojich nárokov, pričom lehota 6 mesiacov na uspokojenie nárokov navrhovateľa uplynula,
- v čase podania návrhov neuplynula trojročná lehota na uplatnenie nárokov, teda odporkyňou vznesená námietka premlčania neobstojí,
- nároky si navrhovateľ uplatnil poukazujúc na nerozhodnutie súdu v zákonom stanovenej lehote, v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a z dôvodu vykonania úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok, pre skúmanie exekučných titulov,
- nezistil žiadne porušenie zákona zo strany exekučného súdu a dospel k záveru, že nedošlo ani k nesprávnemu úradnému postupu a tým ani vzniku nároku navrhovateľa na náhradu škody,
- lehota 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora platí iba v prípade, ak skutočne zo strany súdu dôjde k vydaniu poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie, ale v prípade zistenia rozporu žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadna lehota na vydanie zamietajúceho rozhodnutia nie je ustanovená, a preto je možné ďalší postup súdu skúmať iba z hľadiska časovej primeranosti a konania bez zbytočných prieťahov,
- zamietajúce rozhodnutie nie je možné vydať v lehote 15 dní, nakoľko samotnému rozhodnutiu súdu predchádza jeho postup, vrámci ktorého vyzýva na predloženie dokladov a z hľadiska časovej náročnosti môže uvedený postup trvať aj niekoľko mesiacov, keď takýto postup bol zistený aj v exekučnej veci sp. zn. 12Er/263/2010 (vec 5C/538/2012) a v exekučnej veci sp. zn. 24Er/371/2010 (vec 5C/549/2012),
- pre neexistenciu zákonnej lehoty na zamietnutie žiadosti na vydanie poverenia nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup súdu z dôvodu nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, z ktorého dôvodu nemožno konštatovať splnenie zákonného predpokladu pre nesprávny úradný postup v predmetných exekučných konaniach, keď pre vydanie zamietajúceho uznesenia nebola ani po novelizácii exekučného poriadku stanovená žiadna lehota,
- ani samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o žiadostiach súdneho exekútora nie je možné považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote, ale je potrebné skúmať aj objektívne okolnosti, pre ktoré súd nemohol rozhodnúť v zákonnej lehote, keď v tomto prípade existujú objektívne okolnosti, pre ktoré rozhodnutia súdu v predmetných exekučných konaniach boli vydané v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov, a to s poukazom na samotný postup súdu, nápad vecí na súde a počet osôb vybavujúcich veci vrámci exekučného oddelenia na príslušnom súde, pričom pred vydaním rozhodnutí exekučný súd postupoval účelne a jeho postup možno hodnotiť ako efektívny a súladný so zákonom,
- v konaniach pod sp. zn. 18Er/497/2011 (5C/542/2012), 10Er/685/2012 (5C/545/2012) a 17Er/6/2010 (5C/540/2012) exekučný súd i konal v lehotách navrhovateľom namietaných,
- zo strany navrhovateľa nebolo doložené žiadne rozhodnutie, ktoré by konštatovalo prieťahy v konaní tak, ako je to už ustanovené v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013, a že
- pri nepreukázaní základu nároku uplatňovaného navrhovateľom sa súd ďalej nemusel zaoberať výškou náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy a k tomu, či táto je primeraná.

Uvedené rozhodnutie včas podaným odvolaním napadol len navrhovateľ domáhajúci sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. V dôvodoch svojho odvolania súdu prvého stupňa vyčítal to, že prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 v znení zákona č. 412/2012 Z. z. de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné, že súd vôbec nevysvetlil svoj názor o tom, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a má aplikovať platné právo a že založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave, keď zamietol návrh na znalecké dokazovanie.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu navrhovateľa nevyjadrila. V priebehu konania sa vyjadrila k podaným návrhom, ktoré žiadala ako nedôvodné plne zamietnuť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 214 ods. 2 a § 156 ods. 1 a 3 OSP) a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania navrhovateľa (§ 212 ods. 1) a prihliadajúc i na prípadné (ale nezistené) vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 OSP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť a súčasne v zmysle ustanovenia § 224 a §

142 ods. 1 OSP v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznať z dôvodu, že jej v odvolacom konaní žiadne nevznikli.

V danej veci navrhovateľ podal odvolanie, ktorého odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní nekorešpondujú plne s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie, navrhovateľ dostatočne nerozlišuje medzi jednotlivými rozhodnutiami súdov a je zrejmé, že ide o formulárove podané odvolanie bez ozajstnej snahy splniť si svoju povinnosť účastníka v kontradiktórnom spore. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu tak aj procesnoprávnu oblasť a pri rozhodovaní je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolanie, keď podaním odvolania odvolateľ svojím dispozičným úkonom fakticky vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti súdu, a preto sa odvolací súd pri posudzovaní danej veci zaoberal len námietkami navrhovateľa z odvolania a procesným postupom súdu prvého stupňa predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či prípadne došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V danej veci dokazovanie bolo vykonané výlučne oboznámením listín nachádzajúcich sa v spise, ako aj oboznámením exekučných spisov, ktorých ako dôkazu sa navrhovateľ dovoľával, keď inak za odňatie možnosti konať pred súdom možno považovať iba odňatie práv spôsobené procesnou činnosťou súdu, nie opomenutím alebo pasivitou účastníka, ktorý sa pojednávania nezúčastní z vlastného rozhodnutia resp. z ospravedlniteľného dôvodu, čím si sám zmarí možnosť realizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia. Z tohto pohľadu súd prvého stupňa prejednal a rozhodol vec zákonným spôsobom, keď v súlade so zásadou kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom konania realizáciu ich procesných práv priznaných im Občianskym súdnym poriadkom.

Zákon č. 514/2003 Z. z. (nahradzujúci zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu) o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov nadobúdajúci účinnosť od 1.7.2004) je osobitným zákonom, ktorý v nadväznosti na Listinu základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb. - článok 36 ods. 3 a 4), Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb. - článok 6 ods. 1) a Ústavu Slovenskej republiky (č. 460/1992 Zb. - článok 46 ods. 3) upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci, keď na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť súčasne splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobom v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou nevyhnutnou podmienkou je, aby medzi konaním vedúcim k vzniku škody a samotnou škodou bola daná priama príčinná súvislosť, pričom dôkazné bremeno na preukázanie splnenia zákonných podmienok znáša poškodený a v prípade ich preukázania sa štát svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Zákon rozlišuje dva základné okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9), keď je samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7) a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). Pojem "nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci" nie je zákonodarcom v ustanovení § 9 ods. 1 zákona výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Pri nedostatku zákonnej explicitnej definície vo všeobecnosti možno za takýto postup považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania, keď v zmysle zákona za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom orgánu verejnej moci priamo súvisiacim s výkonom právomoci orgánu verejnej moci a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu - škody, čo vyžaduje starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí pre objasnenie príčin, ktoré k určitému výsledku viedli, keď nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu (priamej) príčiny a následku.

Podstata sporu účastníkov teda spočívala v tom, či pre zamietajúce rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie platí pätnásťdňová lehota, či exekučný súd mohol skúmať súladnosť exekučných titulov, či postup exekučného súdu vykazoval znaky zbytočných prietahov a či navrhovateľovi vznikla z dôvodu tvrdeného nesprávneho úradného postupu škoda a nemajetková ujma tak, že bola v príčinnej súvislosti s konaním exekučného súdu.

Vychádzajúc z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku citovaného súdom prvého stupňa mal odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa za to, že lehota 15 dní od doručenia žiadosti exekútora pre exekučný súd sa vzťahovala len na prípady vydania poverenia na vykonanie exekúcie, pri nezistení rozporu tak, ako to je uvedené v druhej vete tohto ustanovenia. Úmyslom zákonodarcu bolo zefektívniť exekučné konanie v snahe dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu, a preto z prejavu vôle normotvorcu obsiahnutom vo vetách 2 a 3 uvedeného ustanovenia rozlišoval prípady "ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia" (veta druhá) a prípad "ak súd zistí rozpor žiadosti" (veta tretia). Pokiaľ by mal zákonodarca úmysel, aby pätnásťdňová lehota exekučného súdu sa vzťahovala i na rozhodnutie, ktorým žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietne, bol by to upravil explicitne uložením exekučnému súdu povinnosti rozhodnúť v oboch prípadoch v lehote 15 dní, bez toho, že by rozlišoval jednotlivé zistenia exekučného súdu. Vydanie poverenia je osobitná skrátená forma rozhodnutia exekučného súdu, zamietnutie žiadosti je riadnym rozhodnutím exekučného súdu vyžadujúcim náležité odôvodnenie zistených rozporov s dôsledkom pre nevydanie poverenia.

Vychádzajúc z uvedeného potom odvolací súd následne posudzoval, či v jednotlivých veciach konanie exekučného súdu nevykazovalo navrhovateľom tvrdené zbytočné prietahy, i keď jeho postup nemožno považovať za nesprávny úradný postup pre nevydanie rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote. Pri rozhodovaní o tom, či vo veci došlo k prietahom v konaní sa zohľadňujú tri kritériá, ktorými sú: 1. právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, 2. správanie účastníka konania, 3. spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem "zbytočné prietahy" obsiahnutý v článku 48 ods. 2 Ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 16/02). Ustanovenie § 9 zákona treba na vec aplikovať v takom znení, v akom platil v čase namietaného nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci a nie je teda možné toto zákonné ustanovenie vykladať v zmysle jeho znenia po novele od 1.1.2013 (zákonom č. 412/2012 Z. z.), z čoho potom vyplýva, že postup exekučného súdu bolo nevyhnutné posúdiť aj z hľadiska "zbytočných prietahov" a to súdom samostatne, bez potreby existencie rozhodnutia alebo konania iného orgánu v zmysle znenia ustanovenia § 9 ods. 2 po novelizácii od 1.1.2013. Posúdenie zbytočných prietahov nie je možné bez prihliadania na všetky okolnosti veci, teda nemožno neprihliadať na tisíce obdobných vecí podávaných navrhovateľom na postup exekučného súdu i vzhľadom k jeho možnostiam.

Vydanie súdnych rozhodnutí v lehotách uvedených súdom prvého stupňa hodnotiť ako "zbytočné prietahy" (aj podľa odvolacieho súdu) nemožno.

Čo sa týka namietaného nesprávneho úradného postupu v súvislosti so zamietnutím žiadostí súdneho exekútora o vydanie mu poverenia pre zistené rozpory rozhodcovských rozsudkov so zákonom, v dôsledku čoho neboli uznané spôsobilým exekučným titulom, odvolací súd poukazuje na to, že mu neprislúcha preskúmať vecnú správnosť rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní a že právne závery ohľadom rozhodcovských rozsudkov sú bohato riešené judikatúrou Najvyššieho súdu SR a tiež aj Ústavného súdu SR, od ktorých záverov sa ani odvolací súd nemá dôvod odkloniť. Lehota rozhodnutí exekučného súdu bola aj podľa odvolacieho súdu primeraná.

Za daných okolností tak navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávne úradnému postupu, teda k naplneniu základného predpokladu pre prípadnú zodpovednosť odporcu, v dôsledku čoho nebolo potrebné zaoberať sa škodou a príčinnou súvislosťou. Pokiaľ navrhovateľ nedisponoval spôsobilým exekučným titulom nemohol mu takýto nulitný rozhodcovský rozsudok privodiť prospech a teda, ak mu nemohol v exekúcii privodiť majetkový prospech, potom mu nemohla vzniknúť ani prípadná škoda nemožnosťou realizácie exekúcie.

Vychádzajúc z uvedeného mal potom odvolací súd za to, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci vecne správne, keď návrhy navrhovateľa plne zamietol. Odvolací súd tiež vychádzal z toho, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné to, že by navrhovateľ nepodal návrhy na predbežné prerokovanie svojich nárokov a že 6-mesačná lehota na ich prerokovanie v čase rozhodovania súdu už uplynula, že je neprípustná všeobecná paušalizácia uplatňovaných nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, keď oba nároky je potrebné v konaní jednoznačne preukázať (nie je možné ich len predpokladať) v konaní vykonaným dokazovaním, že nepredloženie dôkazov nie je dôvodom na zastavenie konania, že znalecký posudok slúži len na preskúmavanie správnosti preukázaných tvrdení účastníkov konania, že rozhodovacia činnosť súdov tvoriacich podstatu súdnictva nemožno hodnotiť ako nesprávny úradný postup, že vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný a neprerušovaný (a nestačí, ak je iba sprostredkovaný, teda k zmenšeniu majetku by muselo prísť priamo a len týmto postupom), že navrhovateľ nevyprodukoval žiadne dôkazy preukazujúce ním uvádzanú škodu a nemajetkovú ujmu a že vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci nezistil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.